

Straffelov og Kriminalbiologi¹⁾.

AF RIGSADVOKAT AUG. GOLL.

Naar den ny Strfl. d. 1/1 1933 træder i Kraft, fuldbyrdes en Reform, som man — bortset fra de mange og store Ændringer vedrørende de enkelte Forbrydelser, som jeg ikke her kan komme ind paa — kan kalde Overgangen fra den traditionelle *objektive* Repressionsmetode overfor Forbryderen, der væsentligst tager sit Udgangspunkt i den af ham begaaede strafbare Handling som isoleret Kendsgerning, til den *subjektive* Repressionsmaade, der bygger Repressionens Art og Omfang saa vidt muligt paa Hensynet til Gerningsmandens Individualitet.

Naturligvis er Formaalet for begge Metoder det samme, nemlig at værne Samfundet mod de Ulykker og Ulemper, Forbryderen volder, men Midlerne er forskellige. Den objektive Metode søger at realisere Formaalet ved at skabe, hvad man kalder »Respekt for Loven«, ved for de store Forbrydelser at vælge Straffe, hvoraf der staar en saadan Skræk og Gru (Dødsstraffen, Tugthusstraffen), at de kan antages at ville afskrække Samfundets Medlemmer i Almindelighed fra at begaa Forbrydelser (*Generalprævention*), og overfor de mindre Forbrydelser ved forholdsvis Minicering af Afskrækkelsesmomentet henimod Nulpunktet, men dog uden noget Øjeblik at tabe det generalpræventive Formaal af Syne — først i anden Række søger denne Metode

¹⁾ Foredrag holdt d. 23/8 1931 i Foreningen for Dommerfuldmægtige.

gennem Fængselsvidenskaben som Støttevidenskab at indvirke paa den enkelte Forbryder saaledes, at han ved Løsladelsen kan antages i hvert Fald noget bedre end før at slaa rustet overfor de forbryderske Impulser — men dog stadig under en vis ængstelig Kontrol med, at Straffen ikke derved paa noget Punkt mister sin hele »eksemplariske« Karakter.

Paa dette Standpunkt staar den gældende Strfl., hvis System jeg i denne Forsamling iøvrigt ikke anser det for nødvendigt nærmere at beskrive. Ej heller skal jeg fordybe mig i Beskrivelsen af de Lapper paa Systemet, som Straffelovstillægget af 1905 har faaet anbragt derpaa, særlig ved Indførelse af de belingede Straffedomme. Derimod skal jeg nævne Interneringsloven af 1925 som et Tillæg til Strfl. af stor Betydning, men da den snarere er en partiel Indførelse af den ny Strfl. paa et enkelt Omraade end en delvis Reform af den gamle Strfl., bør den hellere end at ses i Skæret af denne sidste betragtes i Straalerne af den første, som jeg nu skal gaa over til at omtale.

Overfor de hyppig opdukkende Paastande i modsat Retning maa det hævdes, at den ny Strfl. — som jeg fremtidig kun vil betegne som Strfl. — paa ingen Maade underkender Generalpræventionens Betydning. Blødsødenhed og Sentimentalitet ligger den saare fjernt — saa fjernt, at der ikke er mindste Tvivl om, at navnlig Forbrydelsens Veteraner, de professionelle Recidivister, men iøvrigt ogsaa talrige andre Forbydergrupper vil føle sig særdeles ilde til Mode under dens Herredømme, selv om den paa en Række andre Punkter, overfor de præsumptivt mindre ondartede Forbryderindividualiteter har indført en Række Formildelser.

Det er imidlertid hverken denne større Strenghed paa den ene Side, den forøgede Mildghed paa den anden Side, hvorpaa Vægten ligger. Det er som nævnt den forandrede Metode, hvorpaa det kommer an, bestaaende i, at Specialpræventionen paa store Omraader og i saa stort Omfang,

som vor nuværende Viden overhovedet har gjort det muligt, er rykket frem fra sin beskedne Baggrundsplads til at indtage en Førerstilling, idet den enkelte Forbrydelse ikke længere er det eneste, end ikke det vigtigste blandt de Momenter, der er bestemmende for Forbryderens Behandling, men derimod den Individualitet, af hvilken den er et Udslag.

Strfl.'s Fremgangsmaade paa dette Omraade er, at den af Forbrydernes hele Masse ved en Slags Subtraktionsproces søger at udskille en Række større eller mindre, subjektivt bestemte Grupper og overfor dem giver Domstolene Beføjelse til at foreskrive Anvendelsen af en særlig Behandling, afpasset efter den Paagældendes psykiske Personlighed, men ikke særlig efter Hensynet til den konkret foreliggende Forbrydelse.

Den *første* af disse Grupper (§ 16) bestaar af Personer, der er utilregnelige paa Grund af Sindssygdom eller Tilstande, der maa ligestilles hermed, eller Aandssvaghed i højere Grad. Disse kan ikke straffes, men der kan, naar det af Hensyn til Retssikkerheden skønnes fornødent, af Retten beordres anvendt andre Foranstaltninger, blandt hvilke Loven (§ 70) giver Anvisning paa en Række, fra Sikkerhedsstillelse, Anvisning af eller Forbud mod Ophold paa et bestemt Sted, Alkoholforbud, Beskikkelse af Tilsynsværge eller Umyndiggørelse til Anbringelse i Sindssyge- eller Aandssvageanstalt.

Denne Gruppe er forsaavidt mindre interessant, som Strfl. her i Hovedsagen følger den gældende Strfl., men jeg skal dog minde om, at vi her netop færdes paa en af den klassiske Strafferets mest berømte Valpladse. Spørgmaalet om, hvorvidt de Sindssyge blot qua Sindssyge skulde være straffri eller kun, hvis de havde manglet Bevidsthed om Handlingens Strafbarhed eller dens Retsstridighed eller manglet Skelneevnen mellem godt og ondt i det hele taget, har været et Yndlingsemne for den gamle »Krimianalret« og ejendommelig nok gaar denne Skolestrid forsaavidt igen

i Strfl., som den heller ikke paa rent biologisk Basis erklærer de Sindssyge og i høj Grad aandssvage for straffri som saadanne, men yderligere kræver, at disse biologiske Tilstande skal have gjort de Paagældende »utilregnelige«. Begrænsningen har dog ikke til Hensigt at betegne nogen Stillingtagen til Spørgsmaalet om Viljesfriheden, der ligger til Grund for Tilregnelighedsspørgsmaalet — Begrænsningen er kun sat ind af praktiske Grunde: nemlig for at sikre Domstolene det sidste Ord ved Strafspørgsmaalets Afgørelse og muliggøre en vis Kontrol med det lægevidenskabelige Skøn — en Kontrol, man har anset for nødvendig overfor visse Tendenser indenfor Psykiatrien til at strække Sindssygdomsbegrebet saa vidt, at de aller fleste Forbrydere blot qua Forbrydere falder ind derunder. Saaledes set gør Begrænsningen sikkert ingen Skade, men sikkert heller ingen Nytte: om en Person af Retten skal fritages for Straf som sindssyg eller ikke, vilde ogsaa uden Begrænsningen ganske bero paa Rettens Skøn. Lægskønnet kan kun være vejledende.

Interessantere er, set med moderne Øjne, den *anden* Gruppe (§ 17), som svarer til den, der findes omtalt i den gældende Strfl.'s § 39: de saakaldte »ufuldstændig tilregnelige«. I Modsætning til § 39, der for saadanne Personer altid hjemler Straf men altid nedsat Straf, har § 17 et helt System af Foranstaltninger, tildels af helt ny Støbning. Gruppen beskrives i § 17 som »Personer, der ved Gerningens Foretagelse befandt sig i en ved mangelfuld Udvikling, Svækkelse eller Forstyrrelse af Sjælsevnerne, herunder seksual Abnormitet, betinget varigere Tilstand, der dog ikke er af den i § 16 angivne Beskaffenhed.»

Herunder falder dels de imbecile Forbrydere, altsaa de noget aandssvage, der erfaringsmæssig yder et stort Kontingent til Forbrydelsen, baade den store og den lille, og blandt hvilke en hel Del af de mest ihærdige Recidivister er at finde. Desuden hele den store Gruppe saakaldte »Psykopater« : Personer, der vel ikke er egentlig sinds-

syge, men dog staar paa Sindssygdommenes Tærskel i Kraft af deres psykiske Uligevægtighed og Mangel paa social Tilpasningsevne — Enspændernaturer, fulde af Modsigelser og Modstrætninger, egenraadige, autoritetsfjendtlige og uden enhver Evne til Selvbeherskelse. Iøvrigt rummer Gruppen en Mængde Afskygninger: fra grublende, indadvendte Drommere, der anser sig selv for langt bedre og klogere end alle andre og derfor gaar rundt i en Tilstand af kronisk Forurettelsesfølelse, til overfladiske Øjebliksnaturer, der er ude af Stand til at foretage sig nogetsomhelst planmæssigt, sammenhængende, men impulsivt er Bold for enhver Stemning eller Tilskyndelse — fra Moral-insanity-Typen, den hensynsløse, for andre Menneskers Ve og Vel totalt ligegyldige Egocentriker, der er parat til hvilkensomhelst Gerning, hans Ønsker og Fornødenheder tilsiger ham, og som i Udførelsen ofte lægger stor Snedighed og Intelligens for Dagen, til Kværlanten, der har været ude for en eller anden ofte ganske intetsigende Ubehagelighed, og som derfor med 1 % Ret og 99 % Uret aabner en endeløs Kamp med Naboer, Presse, alle Slags under- og overordnede Autoriteter — fra Manden med den sygelige overdrevne Underlegenhedsfølelse, der gør det umuligt for ham paa naturlig Maade at omgaas andre og særlig at nærme sig Kvinder, og som derfor forgriber sig paa Børn eller begaar Voldtægtsforbrydelser, til den forfinede Levemand, hvis største Interesse er seksuelle Perversiteter, Homoseksualitet, Pædofili etc., der af ham anses for Kønsnydelser af langt ædlere Stof end den »gemene Hobs« — fra og til disse Yderligpunkter, gennem utallige Overgange og med kaleidoskopiske Kombinationer indbyrdes, strækker Psykopaternes Gruppe sig ligefra — hvad man kunde kalde — en normal Ekscentricitet til Sindssygdommenes Port — alle fødte *Konfliktnaturer*, *Kortslutningsvæsner*, der paa den mindste Foranledning og naarsomhelst kan brænde igennem alle sociale Pakninger og afstedkomme de største Ildsvaader, men som rigtignok ogsaa kan udvikle sig til de højtbegavede

Banebrydere: Revolutionsmænd, Frihedshelte, Kunstnere, Digtere, Tænkere — ja til de Genier, som Menneskehedens Udviklingshistorie skylder saa uendelig meget.

Naar Medlemmer af denne Gruppe begaar Forbrydelser, paalægges § 17 Domstolene først at afgøre, om Gerningsmanden kan anses for egnet til Paavirkning gennem Straf eller ikke. I første Fald raader Retten over 2 Alternativer: Idømmelse af almindelig Straf uden Hensyn til Abnormtilstanden, eller Idømmelse af en Frihedsstraf, der skal udstaas i en for saadanne Abnorme indrettet særlig Anstalt. I Tilfælde af, at den Paagældende derimod ikke anses for strafpaavirkelig, kan Retten dømme ham til Internering efter § 70 — altsaa forsaavidt behandle ham som egentlig sindssyg.

Da disse Mennesker, baade de Imbecile og Psykopaterne, jo i Virkeligheden er syge Mennesker, som i Kraft af medfødte Mangler eller uheldige Anlæg er bleven Forbrydere, kunde det synes uretfærdigt og inhumant alligevel at idømme dem Straf — almindelig Straf eller Særstraf. Samfundet maa jo imidlertid værne sig ogsaa mod disse Menneskers Lovbrud, og det er en Kendsgærning, at Straf over for dem virkelig til en vis Grad kan gøre Nytte, navnlig naar det drejer sig om Imbecile og Psykopater af lavere Grad, nemlig ved at virke skræmmende og disciplinerende, selv om man ikke maa vente sig nogen indefra kommende, egentlig »Forbedring« i etisk Forstand. Det værste man kan gøre overfor dem, er at vise Blødsødenhed og lægge Puder under Armene paa dem — derved kildres og opstemmes kun deres sygelige Egocentricitet og Selvdyrkelse — hvorimod det saavel for deres Omgivelser som for Samfundet er af stor Betydning at »sætte sig i Respekt« hos dem og vise dem, at der er Grænser for, hvad man vil finde sig i — ganske ligesom overfor uartige Børn.

Straffen vil dog altid her have Karakteren af et Forsøg — der kan lykkes, men ogsaa totalt kan strande. Og § 17 giver da ogsaa Fængselsnævnet Beføjelse til at omgøre den

af Retten truffne Afgørelse, forsaavidt den lyder paa Straf, ved at sætte Særstraf i Stedet for ordinær Straf eller omvendt, hvis dette i det enkelte Tilfælde maa anses for hensigtsmæssigt — hvorhos Direktøren for Fængselsvæsenet har Myndighed til, hvis det under Straffuldbyrdelsen viser sig, at en Fortsættelse vil være unyttig eller endog skadelig for Fangen, da paany at indbringe Sagen for Retten. Denne kan da efter indhentet Lægeerklæring afgøre, om Straffen skal fortsættes eller afbrydes, og i sidste Fald idomme Fangen Internering efter § 70 i Stedet for Straf.

Der bliver altsaa to særlige Foranstaltninger at arbejde med overfor denne Gruppe, et særligt Fængsel og en Interneringsanstalt, og til Overvejelse af de Skøn, der knytter sig hertil, er der nedsat en Kommission, for hvilken jeg er Formand, og som i en nær Fremtid vil lade høre fra sig. Jeg kan naturligvis ikke her meddele Enkeltheder fra denne Kommissions Arbejde, men jeg kan dog meddele, at medens Psykopatfængslet utvivlsomt vil blive holdt indenfor det alm. Fængselsvæsens Rammer, kun at den psykiatrisk uddannede Læge, der skal knyttes til Fængslet, vil faa en meget vidtgaaende Indflydelse paa Fangernes Behandling, der vil faa en udpræget individualiserende, saa vidt mulig helbredende Karakter, vil Ledelsen af Forvaringsanstalten for Psykopater — de Imbecile vil naturligvis blive anbragt paa de bestaaende Aandssvageanstalter — i Lighed med, hvad der allerede nu gælder for de farlige Sindssyge i Sikringsanstalten ved Nykøbing S., sikkert blive lagt i Hænderne paa den psykiatrisk uddannede Læge. Denne Anstalt vil saaledes antagelig faa Karakteren af et Slags Hospital, om end med fuld fængselsmæssig Sikkerhed, og det bliver de lægelige Synspunkter, der kommer til at præge hele Behandlingen.

For hele denne Leddeling: Straf — Straf-Kur — Kur-Straf — Kur — er, som det vil ses, kun Forbryderens Individualitet som Imbecil eller som Psykopat bestemmende — intet Sted nøder Loven til ved Afgørelsen at lade sig binde

ved Hensynet til den isolerede, foreliggende Forbrydelse. Anderledes forholder det sig, forsaavidt der er Tale om Straf, med Varigheden af den Tid, hvori den Paagældende kan fastholdes. Her kommer den begaaede Forbrydelses Beskaffenhed naturligvis til at bestemme Domstolenes Retsafgørelse. Og dette er, netop for den særlige Psykopatstraf og dennes terapeutiske Formaal unægtelig ret inkonsekvent. Jeg kan ikke her komme nærmere ind paa, hvorledes man tænker sig at udfylde denne aabenbare Lakune i Loven: sandsynligvis vil det ske derved, at Psykopatfængslet kun vil finde Anvendelse ved Straffe af længere Varighed (1—2 Aar), og altsaa som Regel kun i Tilfælde af Recidiv.

Om den *trede* Gruppe, Drankerne, skal jeg udtale mig kort. Gruppen vil, naar vi faar de kriminalbiologiske Undersøgelser i Gang, som jeg senere skal omtale, ganske sikkert i stort Omfang vise sig identisk med Psykopatgruppen — thi at Drankere ofte er Psykopater og Psykopater Drankere staar videnskabelig fast. For dem, der bliver tilbage, naar Psykopaterne udskilles, giver Loven (§ 73) den Regel, at de ved Forbrydelser, der har medført Straf af Fængsel, og som er begaaet under Alkoholpaavirkning, naar den Paagældendes Egenskab af kronisk Alkoholist er bevist ved Lægeerklæring, kan dommes til efter udstaaet Straf, eller, hvis betinget Straffedom er afsagt, straks at tage Ophold i en Helbredelsesanstalt for Drankere, om fornødent i en særlig dertil indrettet offentlig Anstalt, indtil han maa anses for helbredet — dog at Dommeren ikke kan fastsætte Opholdets Varighed til mere end 18 Maaneder, i Gentagelsestilfælde 3 Aar. Justitsministeren kan dog uden Hensyn til de i Dommen foreskrevne Tidsrum lade Anbringelsen ophøre, hvis den Paagældende forinden maa anses for helbredet, eller Anbringelsen viser sig hensigtsløs.

Den *fjerde* Gruppe, Loven udpeger, er de unge Forbrydere mellem 15 og 21 Aar (§§ 41—43). Forsaavidt angaar unge Personer fra 15—18 Aar, forudsætter disse Bestem-

melser naturligvis, at Paatalemyndigheden har beordret Tiltale imod dem i Stedet for at lade Værgeraadene tage Affære — hvilket jo allerede forudsætter, at det drejer sig om Drengene, der er kommen særdeles langt ud paa Forbrydelsens Bane. Det samme gælder imidlertid ogsaa de unge Personer mellem 18 og 21 Aar, som Bestemmelserne omfatter, idet det særlige Straffemiddel, Ungdomsfængsel, som her er Tale om, overhovedet kun tænkes anvendt, naar man staar overfor dem, der saa at sige staar paa Forbryderprofessionens Rand, men som dog aabner Muligheder for Redning, fordi de i deres Sjæleliv og hele Individualitet endnu synes at eje tilstrækkelig plastisk Stof til Bearbejdelse i social Form. Det er navnlig de Rekrutter, Forbrydelsen henter fra de store Byers Proletariat, man her har for Øje, og man bygger da paa den Erfaring, at disse Rekrutter meget ofte har vist sig i en næsten utrolig Grad at være blottet for alle Begreber af samfundsmæssig Art: bunduvidende, uden Anelse om, hvad Selvagtelse, Hæderlighed, Orden og Paalidelighed er og betyder, og fuldstændig blottede for enhver Kunnen og Viden, der gør dem anvendelige i Samfundets Liv, er de Forbrydelsens sikre Bytte, hvis der ikke hurtig og kraftig gribes regulerende ind.

Alle disse Forudsætninger udtrykker Loven kort og godt ved at betinge Anvendelsen af Ungdomsfængsel af, at Retten finder, at varige opdragende og uddannende Forholdsregler vil være formaalstjenlige overfor den Paagældende. Om den Behandlingsmaade, der skal anvendes i Fængslet siges der, at der ved Fuldbrydelsen bør lægges særlig Vægt paa Fangens aandelige og legemlige Udvikling gennem Undervisning, Legemsøvelser og Udførelse af Friluftsarbejder samt paa hans Uddannelse til et Erhverv, hvorved han efter Løsladelsen kan ernære sig.

Det er det engelske *Borstal-System*, der har ligget til Grund for Ungdomsfængslet, og efter dette Mønster er Fængslet en Mellemting mellem en Opdragelsesanstalt og

et Fængsel — i det ydre Tilsnit det sidste, i sit indre Væsen det første. Opholdstidens Varighed kan derfor ikke paa Forhaand fikseres i Dommen — det er i Principet Fangen selv, som raader herover gennem sin Opførsel, Lærvillighed og hele Udvikling i Anstalten. Minimumstiden er derfor relativt kort — 1 Aar — medens Loven fastsætter Maksimumstiden til 3, under særlige Omstændigheder 4 Aar. Indenfor disse Rammer er det Fængselsnævnet, som raader over Løsladelsen.

Megen Vægt maa lægges paa, at denne Løsladelse — der i Reglen vil blive betinget — forberedes saa omhyggelig som muligt. I England er der i dette Øjemed til alle Borstal-Fængsler knyttet særlige Komiteer — om man vil Fængselssekskaber —, hvis Opgave det er allerede i Fængslet at træde i Forbindelse med Fangen og i Samraad med ham udfinde den Anbringelsesmaade, der maa anses tjenligst for ham. Ved lokale Repræsentanter, spredt over hele Landet, vaager Komiteerne dernæst efter Løsladelsen over hver enkelt Løsladts hele Færd og er ham en Støtte og Vejledning, saa længe han trænger dertil. — En lignende Ordning tænkes tilvejebragt her.

Forarbejdet til Ungdomsfængslet er allerede i fuld Gang, idet Staten har købt Herregaarden Søbysøgaard paa Fyen med dens store Jordtilliggende og for Tiden er i Færd med at indrette Bygningerne efter de Formaal, Ungdomsfængslet skal tjene.

Forhaabentlig vil de fortrinlige Resultater, Borstal-Systemet har givet i England, ogsaa følge vort Ungdomsfængsel, hvis største Vanskelighed ganske sikkert bliver at finde den rette Mand til at lede det. —

Tilbage bliver endnu en stor og vigtig Gruppe: Recidivisterne, Vaneforbryderne, de professionelle Forbrydere, eller, som man ogsaa kan kalde dem: de forhærdede, de uforbederlige, les incorrigibles eller endelig, som den moderne Kriminalogi benævner dem: de egentlige *Tilstandsforbrydere*.

Kriminalpsykologisk set bør denne Gruppe imidlertid deles i 2 Undergrupper, der vil glide over i hinanden, men dog bør holdes adskilte. Den ene Gruppe er navnlig karakteriseret ved Viljeslaphed, Dovenskab og Sløvhed mere end ved ond Vilje: de er Forbrydere, fordi de ikke duer til andet, fordi det er dem umuligt at tage Konkurrencen op med deres bedre udrustede Ligemænd og derfor kun gennem Forbrydelsen kan skaffe sig Eksistensmuligheder. — I Modsætning til denne mere passive, asteniske Recidivist-gruppe staar den aktive, steniske, positive Gruppe, der med fuld Bevidsthed tager Forbrydelsen i deres Tjeneste som Levebrød og med koldt Blod udnytter de Muligheder, der gives dem, for ad den Vej at faa deres Fornødenheder tilfredsstillende. Og disse Fornødenheder er ikke som den første Gruppens smaa og beskedne. Tværtimod. De er i Besiddelse af en glubende Appetit paa Livet og dets Goder i disses krasseste, materielle Former, og det er de store »Kup«, de under Udførelsen af deres forbryderske Virksomhed som Lommetyve, Banktyve, Borettyve, Falskspilere, Pengeafpressere, Røvere og Røvmordere stadig drommer om — naturligvis uden derfor at forsømme de lejlighedsvis smaa Kup, der kan give til Dagen og Vejen.

Strfl. karakteriserer den første Gruppe (§ 62) som Personer, hvis Forbrydelser maa betragtes som Udslag af Hang til Lediggang og uordnet Levevis og medtager endvidere derunder visse ikke særlig ondartede Sædelighedsforbrydere, der viser Hang til at begaa saadanne Forbrydelser, samt forskellige andre mere specielle Typer. Naar Straf overfor dem har været forsøgt et vist Antal Gange uden Resultat, kan de af Domstolene beordres hensat i Arbejdshus paa ubestemt Tid, som Minimum i 1 Aar, som Maximum 5 Aar efter Fængselsnævnets nærmere Afgørelse i hvert enkelt Tilfælde.

Den anden Gruppe omfatter (§ 65) Personer, der efter de foreliggende Oplysninger kendetegnes som erhvervs- eller vanemæssige Forbrydere, overfor hvem Hensynet til Sam-

fundets Sikkerhed kræver Anvendelsen af ganske særlige Foranstaltninger. Disse Individuer kan, naar de ifølge en eller flere Domme har udstaaet Frihedsstraf i mindst 2 Aar, dømmes til Internering i en særlig dertil indrettet Anstalt paa ubestemt Tid. Minimumsopholdstiden efter en saadan Dom er 4 Aars Sikkerhedsforvaring, i Gentagelsestilfælde 8 Aar, Maximumstiden 20 Aar, men selv denne meget lange Tid kan overfor de mest ondartede af Gruppen ved en ny Landsretskendelse forlænges med 5 Aar ad Gangen uden absolut Grænse opadtil. Iøvrigt tager Fængselsnævnet ogsaa her Bestemmelsen.

For disse 2 Grupper kunde der være Tale om særlige Afdelinger af Horsens Tugthus, hvor de fleste af deres Medlemmer ogsaa efter den gældende Lovgivning naturlig hører hjemme, men endelige Planer for dette Omraade foreligger endnu ikke.

Naar disse 6 Grupper subtraheres fra Forbrydernes Flok, bliver der tilbage en, ganske vist kvantitativt betydelig, men kvalitativt ikke særlig ondsindet Skare, blandt hvilke der vel kan findes »store« Forbrydere i objektiv Forstand, men hvori dog Førstegangsforbryderne, Lejlighedsforbryderne, Affektforbryderne og de rene Smaaforbrydere vil udgøre den langt overvejende Majoritet. Her vil en ny Subtraktionsproces kunne sætte ind gennem Frafald af Tiltale (betinget eller ubetinget), betinget Dom, de i Strfl. §§ 84—85 opregnede Straffriheds- og Strafbortfaldsgrunde m. v. Overfor dem, der bliver tilbage, vil Straffen væsentligst være begrundet ved generalpræventive Grunde, og paa dette begrænsede og reducerede Omraade vil gammel og ny Strafferet indtil videre, og saa længe det ikke er lykkedes at udskille nye Grupper indenfor Forbryderverdenen til Særbehandling, gaa sammen.

Men i selve Konstruktionen af de Strafinstituter, der stilles til Raadighed for Samfundet overfor disse Forbrydere, har ogsaa den ny subjektive Metode gjort sin Indflydelse gældende, dels ved Afskaffelse af de gamle, terroriserende Straffe-

metoder, som Dødsstraf og Tugthusstraf, dels ved Adgang til Strafnedsættelser for en Række af de enkelte Forbrydelser, dels endelig ved en Nyordning af Fængselsstraffen med en langt videre Adgang til Individualisering end tidligere.

Alt i alt tør man hævde, at den ny Strfl. til Kampen mod Forbrydelsen har konstrueret et kirurgisk Operationsinstrument, mod hvilken den gældende Strfl. er at betragte som en Le eller en Brødkniv. Hvad det nu gælder om er, at det ny, fine Instrument ogsaa haandteres af de rette, sagkyndige Hænder. Og herved føres jeg over til den anden Del af mit Foredrag, den *kriminalbiologiske* Del.

Vender vi tilbage til de 6 før omtalte Grupper og de Kriterier, hvorpaa det beror, om de for hver af dem hjemlede Særforanstaltninger skal træffes, vil vi finde, at ikke et eneste af disse Kriterier er af juridisk Art: Sindssygdom, Aandssvaghed, Psykopati, Strafpaavirkelighed eller det modsatte, Dipsomani, Egnethed for Behandling i Ungdomsfængsel, Arbejdshus eller Sikringsanstalt — det er lutter Begreber, som selv Verdens største Jurist, hvis han ikke var andet end Jurist, maatte erklære sig ganske ude af Stand til at give Indhold og føre ud i Praksis.

Det er medicinske, psykologiske, penitentiære Begreber eller endog som det gamle Tilregnelighedsbegreb metafysisk-filosofiske Begreber, der, naar de forelægges for Domstolene, maa udlægges for disse af de dertil kvalificerede Sagkyndige.

Medens der nu for en Del af disse Kriteriers eller Begrebers Vedkommende ikke kan opstaa Tvivl om, hvilken særlig Art af Sagkundskab, Domstolene maa henvende sig til — saaledes med Hensyn til Begreber som Sindssygdom, Aandssvaghed, Psykopati o. l., hvor Psykiaterne har deres Domæner — saa er der en Række andre Omraader, hvor dette ikke er indlysende. Om en Psykopat bedst kan paavirkes gennem alm. Straf eller Særstraf, om en ung Person er saa fordærvet og paa den anden Side endnu saa paavirkelig, at hans rette Plads er i Ungdoms-

fængsel, om en Recidivist hører hjemme i den farlige eller ufarlige Gruppe eller i dem begge eller i ingen af dem — det er for en stor Del Spørgsmaal om, hvorledes *Fremtiden* under visse Forudsætninger kan antages at ville forme sig, og hvilken Art af Sagkundskab findes der her, hvor vi synes at bevæge os paa de rene Hypotesers, Muligheders, højst Sandsynligheders Omraade — udenfor alt, hvad der umiddelbart kan ses og erkendes?

Strfl. udtaler sig ikke herom — det er Dommerne og Domstolene, den paalægger at træffe Afgørelserne, og den viser herved en Tillid til disses intuitive Evner, som i hvert Fald er saare langt fra at være videnskabelig begrundet. Thi hvor høje Tanker man end kan have om Dommerens Menneskekundskab, psykologiske Sans og alm. Livserfaring — Egenskaber, som han jo i ethvert Fald ikke behøver at have dokumenteret for at blive Dommer — saa kan man dog ikke vente, at han skal være en hel lille Vorherre, der blot med et Blik og et Par Spørgsmaal kan have gransket til Bunds i Forbryderens Hjerne og Nyrer. Og stort mere end et saadant Blik og nogle Spørgsmaal aabner den moderne Retspleje jo ikke Dommeren Mulighed for. I Nævningesager og Landsretssager ser Dommen under Domsforhandlingen Forbryderen for første Gang i sit Liv — hvis Tiltalte da er til Stede — og det tunge Pres af den daglige Retslistes uhyggelige Fylde og Frodighed skal nok lægge et tilstrækkeligt Baand paa den Dommer, som vilde »spilde Tiden« paa Forsøg paa at trænge dybere ind i Forbryderens Psykologi end strængt nødvendigt til Sagens Afgørelse. I saa Henseende var den gamle Inkvisitionsproces, hvor Dommeren i Forhør, der varede Dage og Uger igennem, hersede med den Sigtede, ganske anderledes værdifuld end den gældende, hvor Dommerens, Anklagerens og Forsvarerens skarpt adskilte Funktioner nødvendigvis maa begrænse Dommerens personlige Samkvem og den Tiltaltes Lyst og Trang til at betro sig til Dommeren og lægge sit Sjæleliv blot for ham, til et rent Mini-

mum, selv hvor det er den samme Dommer, der afsiger Dommen og leder Forundersøgelsen.

Og gennemføres det foreliggende Forslag om Domsmands Medvirken under Domsforhandlingen i Straffesager, saa bliver det den tilfældige Hr. A. eller Fru B., der kommer ind fra Gaden, der har den endelige Afgørelse i deres Hænder, altsaa Mennesker, der aldrig har haft noget med Forundersøgelsen at gøre, og som er ganske blottet for, maaske staar ganske uforstaaende, ja fjendtlig overfor den praktiske Menneskekundskab og Viden, som Dommeren dog i Reglen besidder, og hvis Dom derfor paa disse vanskelige Omraader ikke kan blive andet end paa »bedste Beskub«.

Det er derfor, fra hvilken Side vi end betragter Sagen, tvingende nødvendigt, at Strfl.'s System underbygges ved, at en særlig Sagkundskab faar Lejlighed til, forinden Afgørelserne af de Spørgsmaal, jeg har omtalt, træffes, at underkaste den Tiltalte Undersøgelser, hvis Resultater er saa videnskabeligt vel funderede som muligt, og som kan foreligge for Retten i en saa fast og klar Form som muligt.

Her er det, at *Kriminalbiologien* bør træde til som Hjælpe-middel og Støttevidenskab.

Biologi betyder jo Læren om Livet, dets Tilblivelse og Ophør, dets fænotypiske Former og Ytringer saavel paa det indre, dynamiske, som paa det ydre, funktionelle, Omraade. Og Kriminalbiologien er kun den særlige Gren af Biologien, som har viet Forbryderen som levende, tænkende, villende og handlende Væsen sit Studium — og hertil taget i sin Tjeneste Kriminalpsykologien, — fysiologien, — sociologien, — antropologien — ja om man vil Kriminalpsykoanalysen.

Det er Amerika, der paa dette Omraade som paa saa mange andre kriminalistiske Felter er gaaet i Spidsen, idet man f. Eks. i New York, Chicago, Boston og mange andre Byer og Stater uden smaalige Hensyn til Bekostningerne har knyttet til Domstolene store kriminalbiologiske Under-

søgelseskamre, hvori videnskabeligt uddannede Læger med en Stab af Medarbejdere underkaster de Personer, der skal komparere som sigtede for Retterne, indgaaende Undersøgelser med Bistand af alle Videnskabens Hjælpemidler vedrørende disse Menneskers fysiske og psykiske Væsenmærker, deres Afstamning og ydre Kaar og de Muligheder eller Sandsynligheder, som derefter lader sig opstille m. H. t. deres *Prognose*.

I Europa har Lægen Dr. Verwaeck i Straffeanstalten Forest i Belgien foretaget lignende Undersøgelser af Fangerne fra samtlige belgiske Fængsler, som han underkaster mentale Undersøgelser i Forbindelse med arvebiologiske Forskninger, og derfra har Bevægelsen bredt sig til Rusland, Tyskland og Østrig, hvor lignende Undersøgelser, om end indbyrdes forskelligartede i Metoder, finder Sted i stort Omfang.

Jeg har studeret de anvendte Metoder i Bayern, hvor Overmedicinalraad Dr. *Viernstein* er Leder af denne Afdeling, og skal saa kort som muligt gøre Rede for nogle Hovedpunkter af denne Afdelings Virksomhed, og jeg skal saa slutte med at forsøge paa deraf at uddrage, hvad der efter mit Skøn kunde være Trang til at søge gennemført her hjemme med den kommende Strfl. for Øje.

Det var Indførelsen af det progressive Straffesystem i de bayerske Straffeanstalter (1921), der (1923) førte til, at de indtil da benyttede Lægeerklæringer over de indsattes Helbredstilstand efter ministeriel Ordre fik et virkeligt kriminalbiologisk Indhold, idet det foreskrevs, at disse Erklæringer ikke længere maatte indskrænke sig hertil, men tillige indgaaende skulde oplyse Fangens hele Udviklingshistorie, hans sociale Liv og vigtigste nedarvede Aands- og Karakteranlæg, suppleret med Oplysninger i videst muligt Omfang om hans Forældre og deres Slægt, og sluttelig indenfor disse Rammer udtale sig om Fangens forbryderiske Tilbøjeligheder og om, hvor vidt disse kunde antages at have deres Rod i indre, medfødte (endogene) eller i ydre, milieu- eller kaarbelingede (exogene) Aarsager.

For at blive sat i Stand til paa videnskabelig Maade at foretage disse Undersøgelser blev samtlige Fængselslæger i Bayern indkaldt til at gennemgaa kriminalbiologiske Kursus i München, og det viste sig hurtig, da Oplysningerne begyndte at strømme ind, at de beskedne Rammer for Undersøgelsesernes Formaal, som man oprindelig havde draget, ganske blev sprængt. De Oplysninger, man fik, viste sig at være af største Betydning, ikke blot som tilsigtet for Spørgsmaalene om Straffuldbyrdelsen og det hensigtsmæssige eller uhensigtsmæssige i at lade Fangerne rykke op fra et Straffettrin til et højere indenfor det progressive System, men for Spørgsmaalet overhovedet om Fangerne som egnede Objekter for Straf i Alm. eller den ham idømte Straf i Særdeleshed. Ud fra denne Erkendelse oprettedes saa 1924 et kriminalbiologisk Centralbureau i München under Ledelse af Dr. Viernstein, til hvem Genparter af de i Straffeanstalterne udarbejdede Undersøgelsesskemaer skulde indsendes, og fra dette Centralbureau og et der indrettet Kartoteksystem kan nu saavel Politimyndighederne som Retterne rekvirere Erklæringer, der i sammentrængt Form giver et fuldstændigt Billede af den Omspurgtes hele Løbebane og Personlighed, samt en Udtalelse om den sociale Prognose, der paa dette Grundlag kan stilles. Saadanne Erklæringer rekvireres nu aarlig i Hundredevis af de nævnte Myndigheder, naar de undersøgte Personer efter Løssladelsen har begaaet nye Forbrydelser og i den Anledning skal stilles for Domstolene.

Grundlaget for Erklæringerne er i første Række de lægelige, udfyldte Skemaer, der i Slutningen skal indeholde et Resumée, hvori Lægen meddeler sit umiddelbare, subjektive Indtryk af den Undersøgte hele Karakter og Personlighed i Forbindelse med Oplysning om de specielle Iagttagelser, Lægen har gjort vedrørende denne Fange.

Til dette Skema føjes imidlertid endnu et andet, nemlig et stærkt forkortet Spørgeskema, der for hver undersøgt Person udfyldes — ikke af Lægen — men af Strafanstal-

æns øvrige Tjenestemænd, Jurister, Lærere, Gejstlige, Opsynsmænd m. v., og som disse efter indbyrdes Samraad har taget Stilling til. Genparten af disse Skemaer bliver ligeledes at indsende til Centralkontoret.

Fundamentet for samtlige Oplysninger er naturligvis i første Række Fangens egne Angivelser, sammenholdt med hvad der fremgaar af Sagens Akter. Man lader sig dog ikke nøje hermed. For hver enkelt Undersøgt udsendes der særlige Spørgeskemaer, dels til Politiet i hans Fødejurisdiktion til Oplysning om alle de Personalia, der er dette bekendt baade om Fangen og om hans Familie, dels til vedkommende Skolemyndigheder, og de saaledes foreliggende Oplysninger benyttes til Supplering og Berigtigelse af Fangens egne Angivelser. For Fanger, der er idømt Straffe over 2 Aar finder desuden en Gang aarlig en Efterprøvelse Sted af det indsamlede Stof, forsaavidt dette i Mellemtiden kan være undergaaet Forandringer, altsaa navnlig m. H. t. de mulige Metamorphoser, Fangens hele aandelige Tilstand kan udvise under Fangebehandlingen og Strafudstaaelsen.

Det vilde fore for vidt her at gaa i Detailler m. H. t. selve de benyttede Skemaer. Jeg skal kun bemærke, at navnlig Lægeskemaet er meget vidtløftigt, indeholdende ikke mindre end 47 Spørgsmaal, hvoraf de fleste endda er delte i en Mængde Underspørgsmaal. Jeg skal indskrænke mig til at referere nogle af de sidste Spørgsmaal, fordi de synes mig ret klart at vise det praktiske Formaal med alle de foregaaende.

Spm. 42 falder i 3 Underafdelinger, der lyder saaledes:

- a) *Er i det hele Forstand, Eftertanke og Hensynet til det formaalstjenlige, eller driftsmæssig-affektive Tendenser overvejende hos Fangen?*
- b) *Hvilke Tilknytningspunkter giver Fangen for Anvendelsen af opdragende Foranstaltninger?*
- c) *Hvilke Træk er de dominerende i hans Karakter?*

Og Spm. 43—47 lyder saaledes:

Er Fangen psykisk normal?

Er han Psykopat? (af hvilken Art?)

Er han Sindssyg (Diagnose)?

Er han efter det hele Billede i Stand til at forbedres?

Er han uforbederlig?

Centralkontoret i München er for Tiden i Besiddelse af ca. 12000 saadanne Indberetninger, hvori der foruden om Fangerne selv indeholdes Oplysninger om ca. 64000 Personer, omfattende Fangernes Forældre, Skægtninge eller andre, der har haft særlig Indflydelse paa deres Liv. Det er klart, at der saaledes er fremskaffet et mægtigt Materiale til Kendskab til og Vurdering af hele Landets Forbryderverden saavel som til Oplysning om de sociale Lag i Almindelighed, hvoraf hver enkelt er udgaaet, og til hvilke han som Regel vil søge tilbage.

Det *sidste* Spørgsmaal, jeg her skal komme ind paa, er saa: *Hvad kan vi her hjemme drage os til Nytte af alt dette?*

Strfl.'s System kan stort set siges at gaa ud paa at sondre mellem de Forbrydere, der ved forskellige Metoder gennem almindelig Straf, Særstraf, Ungdomsfængsel etc. lader sig socialt paavirke, og de Forbrydere, der som upaavirkelige kun gennem Fjernelse fra Samfundet, altsaa ved Internering, kan afskæres fra at true dette.

I alt væsentlig falder denne Sondring sammen med Sondringen mellem dem, hvis Forbrydelser er *exogent* betingede, altsaa skyldes udefra kommende Forhold og uheldige Kaar, og som det derfor gælder om at reformere ved en kortere eller længere Tids Fjernelse fra disse Kaar, hvorunder der søges bibragt dem nye Motivdannelser — og dem, hvis Forbrydelser er *endogent* betingede, altsaa skyldes medfødte Anlæg, der kun gennem lange Aaremaal, om overhovedet, kan ventes at ville omformes og vige Pladsen for andre, mere sociale Anlægs Fremvækst, forsaavidt deres Virkninger ikke kan neutraliseres gennem visse Operationer, f. Ex. gennem Kastration, og som Samfundet derfor, saa længe, indtil sligt kan ske, maa udskille.

I mange Tilfælde kan denne Sondring være skarp nok, i de fleste Tilfælde væver de exogene og endogene Aarsager i de mest brogede Mønstre Sjælens Islæt og gør Aarsagssammenhængen mellem Anlæg og Kaar paa den ene Side, Forbrydelsen paa den anden saa uklar, at man kun kan henvise til det ukendte X, »Jeg«et, Viljefriheden, Tilfældigheder, eller hvad man nu vil kalde det, som den egentlige causa efficiens.

Hvad der dog i de allerfleste Tilfælde kan gøres, er at opstille en Sandsynlighedsberegning, en Prognose, for, hvorledes Fremtiden vil stille sig i kriminel Henseende, men kun af den, der kender de for Forbrydelsen i Alm. saavel som for denne enkelte Forbryder bestemmende Elementer og har haft Lejlighed til at prøve deres Tilstedeværelse eller Ikke-Tilstedeværelse hos den, om hvis kriminelle Fremtid der er Tale. Er saadan Prognose, opstillet af en videnskabelig kvalificeret Kriminalbiolog, kan da gøre Krav paa at tillægges i det væsentlige samme Betydning som den lægelige Prognose, naar den paa Grundlag af Undersøgelser af Sygdommens Art og den Syges hele Tilstand foreskriver ham den Fremgangsmaade, den Kur, den Diæt han for Fremtiden skal benytte for at overvinde Sygdommen eller undgaa fremtidig at blive angrebet af den. Ingen Prognose prætenderer apodiktisk Vished — for at kunne lægges til Grund for menneskelig Handlemaade maa det være nok, at den er videnskabelig sandsynlig.

Heri ligger Værdien af de kriminalbiologiske Undersøgelser, jeg har omtalt og beskrevet, og som vi her hjemme ikke kan lukke Døren for, allermindst hvis vi skal operere med et saa fintlebet kriminalistisk Instrument som den ny Strfl. Kun gælder det om at indrette Systemet og dets Organer praktisk og ikke ved at stræbe efter det uopnaaelige overspringe det tilstrækkelige.

I og for sig vilde det jo være Idealet, om enhver, der sigtes for en eller anden Forbrydelse af nogen Betydning, blev underkastet en kriminalbiologisk Undersøgelse.

For Spørgsmaalet, om han kan fritages for Tiltale, slippe med en betinget Dom osv., vilde det utvivlsomt være af Betydning at vide Besked med hans hele sjælelige Struktur for at bringe paa det rene, om Forbrydelsen kunde antages at bero paa tilfældige ydre Aarsager og altsaa at være et isoleret Tilfælde, eller om Forbrydelsen var et Symptom paa kriminelle Anlæg af dyberegaaende Art.

Allerede Hensynet til, at der maa være en vis Forholdsmæssighed mellem et Onde og Midlerne derimod, gør imidlertid en saadan Ordning utopisk. En saadan Endevending og Gennemrodning af en Persons aller personligste og intimeste Forhold, som enhver gennemført kriminalbiologisk Undersøgelse medfører, bør ikke kunne ske blot i Kraft af en Sigtelse for en eller anden Forbrydelse, hvori den Paa-gældende maaske sluttelig viser sig ganske uskyldig. Og naar man f. Ex. i Wien endog benytter saadanne Undersøgelser i Ikke-Tilstaaelsessager for at klarkægge, om den Sigtede med Føje kan tiltroes at have begaaet den paa-gældende Forbrydelse eller dog Forbrydelser af den Art (f. Ex. Sædelighedsforbrydelser), og altsaa benytter Undersøgelsen til at fremskaffe en Slags Indiciebevis imod den Sigtede, saa vilde sikkert her hjemme Offentligheden hurtigt og energisk protestere herimod.

Men dette udelukker ikke, at man overfor visse Grupper af Sigtede bør fastholde Foretagelsen af en saadan Undersøgelse allerede forinden Domfældelsen. Først og fremmest gælder det saadanne Sigtede, overfor hvem man allerede nu paa Grundlag af en Retskendelse skrider til mental Observation — altsaa Personer, der er sigtede for meget grove Forbrydelser, eller som allerede i Forvejen er mentalt set suspekte. Hertil burde mulig føjes unge Personer, der allerede havde været anbragt paa Opdragelsesanstalt og vist sig uimodtagelige for Paavirkning, da en stor Del af disse unge *incorrigibles* utvivlsomt i Virkeligheden er Psykopater. Og i hvert Fald bør det fastslaaes, at ingen, der sættes under Tiltale til Anbringelse i Ungdoms- eller Psy-

kopattfængsel, eller til Internering af nogen Art bør kunne dømmes, uden at have været underkastet en kriminalbiologisk Undersøgelse, hvis Resultat bør foreligge for Retten ved Domsafsigelsen.

Dette kan forsaavidt siges allerede nu at være Tilfældet i de Interneringssager, der rejses efter Interneringsloven 1925. Allerede nu er de saa at sige stopfulde af Lægeerklæringer, Observationserklæringer, Skoleerklæringer, Husbond- og Principalerklæringer m. v. — i den Jarlske Sag forelaa der ikke mindre end 27 Lægeerklæringer, tildels yderst udførlige Erklæringer, der belyste Sigtedes ydre og indre Menneske fra alle Sider. Men naar dette er Tilfældet, skyldes det, at Interneringsloven af 1925 kun omfatter § 17-Folkene, altsaa de noget Aandssyge og Psykopaterne, og derfor paa Forhaand nøder til mentale Undersøgelser, der er i nær Slægt med og af de moderne Psykiatere foretages som virkelig kriminalbiologiske Undersøgelser. Naar Strfl. træder i Kraft, bliver der imidlertid Spørgsmaal baade om Internering og Straffe med et vist Interneringspræg overfor normale Personer, nemlig naar det gælder Arbejdshus, Sikkerhedsforvaring og Ungdomsfængsel. Her bør da det nævnte Krav rejses baade for Individets og for Samfundets Skyld, idet saa vidtgaaende og saa kostbare Foranstaltninger ikke bør kunne ske uden paa et videnskabelig fuldt befæstet Grundlag.

Jeg betvivler ikke, at vore Kreds- og Amtslæger vilde være fuldt habile til at foretage saadanne Undersøgelser, naar de først havde faaet fornøden Instruktion om, hvad de skulde spørge om, og med hvilke Formaale Spørgsmaalene skulde stilles, og jeg kunde tænke mig, at disse Undersøgelser hurtig vilde — som Holberg siger — bringe »artige Ting« for Dagen og bl. a. oplyse os om, at adskillige baade af vore Recidivister, de smaa som de store, og af vore unge Forbrydere ikke var nær saa »forhærdede«, som man nu antager, men i Virkeligheden er aandssyge eller sindssyge eller Psykopater, overfor hvem Behandling paa

de dertil indrettede Særanstalter — og ikke de Straffe, vi nu lader hagle ned over dem, ligesaa lidt som Anbringelse i Arbejdshus, Sikkerhedsforvaring eller Ungdomsfængsel — var det rette Middel.

Dette er det første kriminalbiologiske Krav, der maa stilles i Anledning af Strfl.s Ikrafttræden.

Det næste Krav burde være, at samtlige Fanger i vore Strafanstalter — mulig ogsaa i vore Arrester — burde kriminalbiologisk undersøges. Ogsaa en saadan Enquête vilde sikkert have stor Betydning. Dr. *George Schroder* har ved sine Undersøgelser af Mandfanger i Strafanstalterne allerede 1913—14 paavist, at ikke mindre end 45 pCt. henhørte til Abnormkategorier, som i hvert Fald for en stor Del vilde være at underkaste Særforanstaltninger efter den ny Strfl.

Men selv om en saadan Inventarfortegnelse over hele vor Forbryderverden, forsaavidt den findes i Fængslerne, maatte være uoverkommelig paa én Gang, saa bør der i hvert Fald ikke tøves med i Anledning af den ny Strfl. at faa psykiatrisk uddannede Læger knyttet til hver enkelt af vore Strafanstalter. Som Strfl.'s System er, kan dette Krav ikke overhøres. Og det burde paalægges disse Læger i Tidens Løb at underkaste Fangerne i saa stort Omfang som muligt kriminalbiologiske Undersøgelser, bl. a. med det Formaal for Øje at faa de indtrufne fejlagtige Retsafgørelser — og at saadanne vil indløbe er utvivlsomt — redresserede.

Hermed hænger imidlertid endnu et tredje Krav nøje sammen. Den ny Tilgang til Fængslerne bør i alle Tilfælde undersøges. Vil man her have draget en Grænse mellem de for kortere eller længere Tid dømte, saa findes en saadan Grænse i selve Strfl., naar den foreskriver, at Fængselsstraffe under 6 Maaneder indtil videre skal udstaaes i Arresthusene, over 6 Maaneder i Statsanstalterne. Naar det kun blev de sidste, det drejede sig om, vilde den letteste Ordning være Indrettelse af en Observationsafdeling.

i en af de bestaaende Strafanstalter og at aflevere hele den ny Tilgang til den Afdeling, hvor da Undersøgelserne under Observationstiden kunde foregaa og ledes af den tilstrækkelige Sagkundskab. Herved vilde ikke alene meget nyttige Oplysninger kunne indvindes om den rette Behandlingsmaade af Fangerne i Straffetiden, hvoraf atter deres hensigtsmæssige Fordeling til de forskellige Strafanstalter maatte afhænge, men der vilde tillige efterhaanden opsamles et Materiale, der ligesom i Bayern kunde staa til Raadighed for Politiet og Retterne, naar den enkelte Forbryder atter forbrød sig og kom for Domstolene. I Tidens Løb vilde dette Materiale blive saa omfattende, at det i det væsentlige vilde give det samme, som kunde opnaas ved en saadan Generalundersøgelse, som jeg før talte om, og derved vilde en meget betydelig Garanti være opnaaet for, at Domstolenes Afgørelser for disse Tiltaltes vedk. virkelig blev overensstemmende med Videnskabens Resultater.

Hvorledes de Skemaer, som skulde benyttes til Undersøgelserne i det enkelte skulde udformes, eller om man i det hele taget vilde bruge Skemaer eller foretrække fri Fremstilling, det er Spm., jeg ikke skal komme ind paa. Det maatte de Sagkyndige med Retslægeraadet og Sundhedsstyrelsen i Spidsen naturligvis ordne, som de selv fandt rigtigt. Hvad den juridiske Praksis maatte kræve, var kun, at de afgivne Erklæringer skulde være byggede paa fuldt vederhæftig, videnskabelig Basis og fremtræde saaledes, at ikke blot Konklusionerne, men ogsaa tilstrækkeligt oplysende Præmisses klart og tydeligt fremgik deraf.

Hvis der til de 3 opstillede Krav skulde føjes endnu et fjerde, saa maatte det gaa ud paa, at der, naar de ønskede sagkyndige Undersøgelsesresultater foreligger for Domstolene, paa Dommersædet ogsaa sidder Folk, som forstaaer at læse og vurdere dem, og som derfor har i hvert Fald nogen Forstaaelse af, hvorledes og i hvilken Grad slige Undersøgelser er i Stand til at være en Støtte for Retsudøvelsen. Vore Kriminaldommere faar jo ingen som helst Special-

uddannelse og de rekrutteres alle Steder fra uden afgørende Hensyn til, om de har beklædt Stillinger, der kan antages at have udrustet dem med Forudsætninger netop for en Kriminaldommerpost. I Tyskland, hvor nogenlunde det samme er Tilfældet, har man længe arbejdet for at faa Reformen indført paa dette Omraade og derfor foreslaet Specialkursus indført ved Universiteterne eller i hvert Fald efter Eksamen til Brug for dem, der valgte den kriminalistiske Løbebane. Noget Resultat foreligger dog ikke til Dato.

Utvivlsomt vilde saadanne Kursus have deres Betydning, men det er dog næppe Hovedsagen. Hovedsagen er, at der blandt dem, der kan tænke sig at ville gaa den Vej, er Interesse og aabent Øje for de særlige Problemer, netop en Stilling indenfor de strafferetlige Organer stiller sine Indehavere overfor.

At styrke denne Interesse, hvor den findes, at vække den, hvor den endnu ikke findes, har været mit Formaal med dette Foredrag i denne Kreds, hvoraf utvivlsomt Fremtidens Kriminaldommere for en stor Del vil udgaa. Jeg haaber, at dette maa være lykkedes mig.
